

Наукові перспективи
Видавнича група

ISSN 2786-5274 (Print)
DOI:10.52058/2786-5274-2025-2(42)

*Ми діємо за те, чому
немає чини в усьому світі –
за Батьківщиною.*
В. Довженко

Наукові інновації та передові технології

СЕРІЯ "УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ"

СЕРІЯ "ПРАВО"

СЕРІЯ "ЕКОНОМІКА"

СЕРІЯ "ПСИХОЛОГІЯ"

СЕРІЯ "ПЕДАГОГІКА"

№ 2(42) 2025

Всеукраїнська Асамблея докторів наук із державного управління

у рамках роботи Видавничої групи «Наукові перспективи»

«Наукові інновації та передові технології»

*(Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»)*

Випуск № 2(42) 2025

Київ – 2025

Ukrainian Assembly of Doctors of Sciences in Public Administration

within the work of the Publishing Group «Scientific Perspectives»

«Scientific innovations and advanced technologies»

(Series «Management and administration», Series «Law», Series «Economics», Series «Psychology», Series «Pedagogy»)

Issue № 2(42) 2025

Kyiv – 2025

ISSN 2786-5274 Print
УДК 001.32:1 /3/(477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-2\(42\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-2(42))

**«Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування»,
Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»):
журнал. 2025. № 2(42) 2025. С. 2259**

*Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління
(Рішення від 06.02.2025, № 3/2-25)*

*Свідомство про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
серія KB № 24962-14902P від 13.09.2021 р.*

*Журнал видається за наукової підтримки: Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук
Азербайджану (Баку, Азербайджан), громадської організації «Асоціація науковців України», громадської організації
«Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і
психологів з духовно-морального виховання».*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 30.11.2021 № 1290
журналу присвоєно категорію "Б" із права*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 01.02.2022 № 89
журналу присвоєно категорію "Б" із педагогіки*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 журналу
присвоєно категорію "Б" із економіки та державного управління*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.06.2023 № 768 журналу
присвоєно категорію "Б" зі спеціальностей 073 - менеджмент, 076 - підприємництво
та торгівля, 015 - професійна освіта*

*Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.08.2023 № 1035 журналу
присвоєно категорію "Б" зі спеціальності 053 - психологія*

*Наукове видання включено до міжнародної наукометричної
бази Index Copernicus, міжнародної пошукової системи Google
Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.*

*Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу у галузях державного управління,
права, економіки, психології, педагогіки та його інтеграції у світовий науковий простір, шляхом оприлюднення
результатів наукових досліджень.*

Головний редактор:

Романенко Євген Олександрович — доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, Президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Бондар І.В. <i>ДИДАКТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО ПІДХОДУ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ШКІЛЬНОЇ ІСТОРІЇ ОСВІТИ</i>	1206
Ван Цян <i>ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ІНЖЕНЕРНОЇ ОСВІТИ У КНР: ОСНОВНІ АСПЕКТИ АКРЕДИТАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ</i>	1216
Гарбар С.В. <i>ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДИТЯЧОЇ МУЛЬТИПЛІКАЦІЇ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ВИКОРИСТАННЯ У РОБОТІ З ДІТЬМИ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ</i>	1230
Гершуненко О.В. <i>ФОРМУВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ АКТИВНОСТІ МОЛОДІ: ДЕЯКІ АСПЕКТИ ДОСВІДУ США</i>	1243
Гончар С.М. <i>ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ В ПІДГОТОВЦІ ТРЕНЕРІВ-ВИКЛАДАЧІВ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ ЧЕРЕЗ УПРОВАДЖЕННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ</i>	1255
Гончар Н.П., Цегельник Т.М., Шевченко О.А. <i>АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ ПЛАГІАТУ</i>	1269
Горліченко М.Г., Шевченко С.В., Буренкова К.В., Горліченко А.М. <i>ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЗАСІБ ОПТИМІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ КУРСАНТІВ</i>	1282
Добров В.Я. <i>АКТУАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТІСНОГО СЕНСУ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В ПІЗНАННІ ТА УСВІДОМЛЕННІ ЦІННОСТЕЙ СТУДЕНТОЦЕНТРОВАНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПАРАДИГМИ</i>	1293
Довбиш А.Г., Поліщук Н.М. <i>НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ ПРИ ГОСТРИХ ПОРУШЕННЯХ ДИХАННЯ: ТАКТИЧНА МЕДИЦИНА В БОЙОВИХ І НЕБОЙОВИХ УМОВАХ</i>	1304
Дубініна Н.В., Картель Т.М. <i>ФОРМУВАННЯ ВМІНЬ І НАВИЧОК ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ У МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-БУДІВЕЛЬНИКІВ ТА АРХІТЕКТОРІВ ПРИ ОПРАЦЮВАННІ ТЕМ КРАСЗНАВЧОГО ХАРАКТЕРУ (НА ПРИКЛАДАХ ПАМ'ЯТОК АРХІТЕКТУРИ РІЗНИХ КРАЇН)</i>	1314
Зорочкіна Т.С., Нікітська Ю.М., Литвин І.М. <i>ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСОБИСТІСНОЇ БЕЗПЕКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В СОЦІАЛЬНОМУ АСПЕКТІ</i>	1324
Ільченко С.С. <i>СПОРТИВНІ ІННОВАЦІЇ: НОВІТНІ РІШЕННЯ ДЛЯ СПОРТИВНИХ СПОРУД ТА ОБЛАДНАННЯ</i>	1336

УДК 378.147:004.89:37.091.3

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-2\(42\)-1269-1281](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-2(42)-1269-1281)

Гончар Наталія Петрівна кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної педагогіки, психології та фахових методик, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, м. Хмельницький, <https://orcid.org/0000-0003-1367-0022>

Цегельник Тетяна Миколаївна доктор філософії, доцент, доцент кафедри спеціальної та інклюзивної освіти, Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль, <http://orcid.org/0000-0001-7643-0208>

Шевченко Оксана Анатоліївна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри психології, спеціальної освіти та здоров'я людини, Миколаївський інститут розвитку людини Університету «Україна», м. Миколаїв, <http://orcid.org/0009-0009-3027-4778>

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ, ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ ДЛЯ ЗАПОБІГАННЯ ПЛАГІАТУ

Анотація. Плагіат у закладах вищої освіти сьогодні серйозна проблема та порушення принципів академічної доброчесності, бо внаслідок цього втрачаються оригінальність та сама ідея наукових досліджень. У цифрову епоху представляти та поширювати результати досліджень стало легко, а захищати їх від несумлінних дослідників – важко. Метою статті є визначення сучасних підходів які використовуються у закладах вищої освіти для запобігання плагіату. У дослідженні використовувався аналітичний метод для аналізу ролі плагіату у освітньому процесі та його наслідків; метод порівняння для вивчення різних інструментів перевірки плагіату, а також змін у статистиці плагіату через розвиток технологій штучного інтелекту та метод опису для формування заходів, які допомагають у профілактиці плагіату в закладах вищої освіти. Під час дослідження було з'ясовано, що плагіат заважає розвитку освіти і науки, знижує рівень ініціативності та мотивації серед здобувачів вищої освіти, а також може призвести до стагнації науки й зниження її якості. Авторами були описані та проаналізовані такі програми перевірки плагіату, як Plag, Plagiarism Detector, Copyleaks, Skandy та GPTZero. Наголошено, що ефективність цих програм досить висока та їх поширення допоможе боротися з використанням плагіату та штучного інтелекту. Окреслено, що з поширенням використання генеративного штучного інтелекту

(наприклад, ChatGPT) у освітньому процесі, деякі традиційні форми плагиату поступаються місцем новим підходам, де наукові роботи здобувачів вищої освіти значно змінюються завдяки цим технологіям. Авторами був розроблений комплекс заходів, які можуть допомогти у запобіганні плагиату в закладах вищої освіти. Висновки підкреслюють, що наразі актуалізується необхідність розробки модулів програмного забезпечення для перевірки текстів не лише як інструменту «виявлення плагиату», а й як допоміжного засобу для моніторингу та контролю дотримання принципів академічної доброчесності.

Ключові слова: академічна доброчесність, освітній процес, здобувачі вищої освіти, штучний інтелект, запобігання плагиату.

Honchar Nataliia Petrivna PhD, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Pre-school Pedagogy, Psychology and Professional Methods, Khmelnytskyi Humanitarian-Pedagogical Academy, 139 Proskurivskoho Pidpillia Str., Khmelnytskyi, 29000, <https://orcid.org/0000-0003-1367-0022>

Tshehnyk Tetiana Mykolaivna Doctor of Philosophy, Associate Professor of the Department of Special and Inclusive Education, Volodymyr Hnatyuk Ternopil National Pedagogical University, Maksyma Kryvonos Str. 2, Ternopil, 46027, <http://orcid.org/0000-0001-7643-0208>

Shevchenko Oksana Anatoliivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Psychology, Special Education and Human Health, Mykolaiv Institute of Human Development of University «Ukraine», Mykolaiv, <http://orcid.org/0009-0009-3027-4778>

ACADEMIC INTEGRITY IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: MODERN APPROACHES USED TO PREVENT PLAGIARISM

Abstract. Plagiarism in higher education institutions is an urgent problem today and a serious violation of the principles of academic integrity, as it results in the loss of originality and the very idea of scientific research. In the digital era, it has become easy to present and disseminate research results, but difficult to protect them from unscrupulous researchers. The purpose of the article is to study modern approaches used in higher education institutions to prevent plagiarism. The study used an analytical method to analyze the role of plagiarism in the educational process and its consequences; a comparison method to study various plagiarism checking tools, as well as changes in plagiarism statistics due to the development of artificial intelligence technologies; and a description method to formulate measures that help prevent plagiarism in higher education institutions. The study found that plagiarism hinders the development of education and science, reduces the level of initiative and

motivation among higher education students, and can lead to stagnation of science and a decrease in its quality. The authors describe and analyze such plagiarism checking programs as Plag, Plagiarism Detector, Copyleaks, Skandy, and GPTZero. It is emphasized that the effectiveness of these programs is quite high and their dissemination will help to combat the use of plagiarism and artificial intelligence. It is outlined that with the widespread use of generative AI (e.g., ChatGPT) in the educational process, some traditional forms of plagiarism are giving way to new approaches, where the work of higher education students is significantly changing due to these technologies. The authors have developed a set of measures that can help prevent plagiarism in higher education institutions. The conclusions emphasize that the need to develop software modules for text verification is currently being actualized not only as a tool for “plagiarism detection” but also as an auxiliary tool for monitoring and controlling compliance with the principles of academic integrity.

Keywords: academic integrity, educational process, higher education students, artificial intelligence, plagiarism prevention.

Постановка проблеми. Використання плагіату здобувачами вищої освіти в умовах підвищення доступності інтернет-ресурсів є глобальною проблемою. В Україні вона стоїть набагато гостріше, ніж у більшості західних країн адже тут її важко вирішувати у відриві від таких проблем, як надмірне навантаження на викладачів, які отримують неконкурентні зарплати та їх слабка захищеність від тиску з боку адміністрації закладу на користь недобросовісних здобувачів вищої освіти, розповсюджена діяльність організацій із виготовлення письмових робіт на замовлення, толерантне ставлення суспільства до недозволених прийомів, що наближають здобувача вищої освіти до отримання диплома про вищу освіту, тощо. Існуючі програмні алгоритми для виявлення фактів запозичень недосконалі. Боротьба проти плагіату у сфері освіти і науки багато в чому ускладнюється тим, що запозичення відбувається не з метою економічного запозичення (автору не завдається матеріальний збиток), а часто з метою виконання нормативів опублікованих результатів наукової діяльності.

Актуальність боротьби з плагіатом пов’язана не лише із необхідністю зберігати базові цінності наукової етики (справедливість, чесність, відповідальність, повагу, мужність та довіру), а й з необхідністю підтримувати авторитет науки у суспільстві. У широкому сенсі несумлінну авторську поведінку можна розглядати як загрозу існуванню науки як соціального інституту.

Таким чином, розглянута в дослідженні проблема вкрай серйозна і потребує термінового розв’язання. За збереження існуючого положення, майбутні перспективи виходу української вищої освіти на передові позиції у світі стають просто неможливі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вітчизняні та зарубіжні дослідники всерйоз висловлюють занепокоєння високими темпами поширення недобросовісності у сфері освіти і науки. Останнім часом у науковій

літературі вченими актуалізуються різноманітні форми академічних порушень здобувачів вищої освіти. Зокрема у своєму науковому дослідженні автори В. Білик, В. Шпильова та А. Козинець проаналізували значення академічної доброчесності у контексті її впливу на формування освітнього та наукового середовища, особливо в умовах активного впровадження інноваційних технологій [1].

У статті М. Савицького, Г. Євсєєвої та Г. Лисенко досліджено стан розвитку професійно-педагогічної компетентності викладачів сучасних закладів вищої технічної освіти та визначено значення науково-педагогічних працівників у вихованні академічної доброчесності здобувачів освіти, з метою підвищення ефективності педагогічного процесу у вищій технічній школі України [2].

Інші автори І. Гасюк та І. Дарманська аналізують зміст ключових законодавчих і підзаконних нормативно-правових актів, які регламентують механізми забезпечення якості освіти та дотримання принципів академічної доброчесності [3]. О. Деркач пропонує досліджувати поняття академічної доброчесності через циклічно-рівневу структуру, яка має поєднувати загальнолюдські цінності, домінуючі в суспільстві, із формами та методами їх впровадження та розвитку [4].

У дослідженні О. Surnina-Dalekorey розглянуто проблему популяризації культури академічної доброчесності у закладах вищої освіти України [5]. Закордонні автори D. Guruge та ін. вважають, що сучасним підходам до боротьби з плагіатом часто бракує комплексної структури, необхідної для подолання складності виявлення сучасних методів використання плагіату [6]. У статті J. Singh, N. Mishra Krishna та K. Mishra висвітлюються актуальні проблеми, зокрема недоброчесність при написанні наукових робіт, використання матеріалів з Інтернету та виявлення плагіату [7]. Дослідження М. Sozon та ін. аналізує різні типи порушень академічної доброчесності, про які повідомлялося в літературі між 2013 і 2023 роками [8].

Науковці J. Alari та J. Murumba досліджують питання академічної доброчесності в контексті сталого розвитку. Автори наголошують, що академічна доброчесність дає здобувачам вищої освіти і викладачам гнучкість для розробки нових ідей, знань і творчих робіт [9]. S. Moist зазначає, що у сучасному освітньому середовищі академічна доброчесність все частіше стає викликом через зростаючий тиск та очікування, з якими стикаються як викладачі, так і здобувачі вищої освіти [10].

Таким чином, проблема дослідження академічної доброчесності визначається недостатньою вивченістю, особливо це стосується соціально-психологічних регуляторів академічної поведінки здобувачів вищої освіти в цифровому середовищі. Зокрема, залишається недостатньо розкритим вплив сучасних технологій, таких як штучний інтелект, на академічну доброчесність.

Мета статті полягає у висвітленні сучасних підходів до забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти, зокрема у сфері запобігання плагіату і розробці ефективних профілактичних заходів.

- Відповідно до поставленої мети завдання дослідження зведені до таких:
1. З'ясувати і описати негативні наслідки використання плагіату.
 2. Описати переваги та недоліки сучасних інструментів для перевірки плагіату у закладах вищої освіти.
 3. Визначити особливості використання генеративного штучного інтелекту в освітньому процесі здобувачами вищої освіти.
 4. Сформулювати практичні рекомендації, які можуть допомогти запобіганню плагіату в закладах вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. Академічне шахрайство, як наслідок етичної дезорієнтації особистості, завдає серйозної шкоди своїми соціально-економічними та психологічними наслідками такого різновиду недобросовісності в освіті та науці як плагіат. Особливої уваги набирає питання академічної доброчесності в закладах вищої освіти. Згідно зі ст. 42 Закону України «Про освіту», «академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [11].

Відповідно того ж Закону України «Про освіту» ст. 42, «академічний плагіат – це оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства» [11].

Використання плагіату під час освітнього процесу має безліч негативних наслідків, до основних з них можна віднести такі:

1. Заподіюється шкода освітньому процесу. Здобувачі вищої освіти, які вдаються до плагіату не набувають навичок аналітичної роботи, а поширення такої практики робить навчання нудним і не цікавим. Самостійні проєкти навпаки формують компетенції майбутнього фахівця, ерудицію та науковий кругозір. Викладачі, які допускають плагіат, дезорієнтують здобувачів вищої освіти, демонструючи дозволеність подібної поведінки і відсутність серйозних санкцій за проступок за наявності певних благ.

2. Зниження ініційованих науково-дослідних робіт. Чим більше плагіату та інших форм несумлінності – тим рідше здобувачі вищої освіти беруть участь у конкурсах наукових робіт, дослідницьких проєктах, заявках на гранти тощо. Якщо здобувач вищої освіти самостійно від початку і до кінця виконав роботу, що має певний ступінь новизни, йому самому захочеться взяти участь у конкурсі й отримати оцінку своєї праці. У разі ж якщо він знає, що робота необхідна тільки для того, щоб отримати оцінку з непотрібного йому предмета, то набуває чинності закон економії ресурсів, часу, енергії тощо. Відповідно праця з написання та аналізу перетворюється на працю з пошуку потрібної інформації в інтернеті.

3. *Стагнація науки.* Академічна недоброочесність гальмує розвиток наукових досліджень, відбувається застій, «пробуксовування» витків наукового знання та дезінформація читачів наукових праць (науковців і широкого кола громадськості) про спадкоємність у науці. Замовчуються цитати, першоджерела, чуже може бути видано за своє. Сюди можна віднести і навмисне нехтування посиланнями на попередників.

4. *Негативний вплив на мотивацію здобувачів вищої освіти.* При ліберальному ставленні до плагіату в закладі вищої освіти знижується мотивація до навчання в здобувачів вищої освіти, які самостійно виконують роботу.

5. *Нераціональне використання часу професорсько-викладацького складу.* Викладачі змушені витрачати додатковий час з освітнього процесу для боротьби з плагіатом (детекція плагіату, повторна перевірка робіт, інформування осіб керівного складу про факти плагіату тощо) [12].

Нині в багатьох закладах вищої освіти практикується перевірка наукових та випускних кваліфікаційних робіт на предмет наявності в них плагіату за допомогою спеціальних програм. Програма порівнює наданий для перевірки текст на предмет пошуку аналогічних фрагментів у доступних для аналізу базах даних. Цей зручний у багатьох відношеннях спосіб дає змогу з легкістю визначити, з якого джерела було запозичено текст, і чи було зроблено на нього правильне посилання. У разі його відсутності у викладача з'являється можливість або наполягти на виправленні так званого ненавмисного плагіату, або притягнути до відповідальності тих здобувачів вищої освіти, які навмисно використовують чужий текст, видаючи його за свій власний.

Серед популярних програм для перевірки плагіату можна виділити Plag, Plagiarism Detector, Copyleaks, Skandy та GPTZero. В табл.1 авторами описані та проаналізовані зазначені сервіси.

Таблиця 1

Сучасні інструменти для перевірки плагіату у закладах вищої освіти

№ з/п	Назва інструменту	Короткий зміст і переваги та недоліки при використанні
1	2	3
1	Plag	Це онлайн-сервіс для виявлення плагіату в тексті. В його основі лежить технологія порівняння тексту з базою даних відомих джерел, для того щоб визначити, чи є у тексті уривки або цитати, які були застосовані в роботі без відповідних посилань. Переваги використання: - простота використання, не вимагає від користувачів будь-яких технічних знань; - широкий спектр функцій, що робить його ефективним інструментом для перевірки плагіату; - доступний як у безкоштовній, так і платній версії. Недоліки використання: - не завжди може точно визначити, чи текст є плагіатом; - безкоштовна версія містить рекламу.

Продовження табл. 1

1	2	3
2	Plagiarism Detector	Це онлайн-сервіс для перевірки на плагіат, який має доступ до величезної бази даних текстів, що включає книги, статті, веб-сайти та інші джерела. Це дозволяє сервісу виявляти плагіат навіть у текстах, що містять незначні відхилення від оригіналу. Переваги використання: - швидкість та простота використання, він дозволяє перевірити текст на плагіат за лічені секунди; - сервіс використовує ряд алгоритмів для порівняння тексту, що забезпечує високу точність перевірки; - пропонує широкий спектр функцій, які дають змогу детально проаналізувати результати перевірки. Наприклад, можна переглянути список джерел, з яких було виявлено плагіат, а також отримати докладний звіт про схожість тексту з кожним джерелом. Недоліки використання: - платний сервіс, вартість перевірки одного документа залежить від його обсягу та обраного тарифного плану.
3	Copyleaks	Сервіс для перевірки використання плагіату та штучного інтелекту. Цей детектор контенту створеного за допомогою штучного інтелекту можна спробувати безкоштовно, і він за лічені секунди дасть знати, чи представлений текст написаний людиною або штучним інтелектом. Він також має безліч бонусних функцій і можливостей, таких як заплановане сканування, пакетне сканування і виявлення плагіату. Переваги використання: - перевірка на плагіат і використання штучного інтелекту; - працює багатьма мовами. Недоліки використання: - преміум-плани досить дорогі; - база даних не є всеосяжною, тому вона може не виявити плагіат, який не є загальнодоступним.
4	Skandy	Це сервіс, який має базу даних близько 300 мільярдів слів, яка включає тексти з книг, статей, веб-сайтів та інших джерел. Під час перевірки тексту сервіс порівнює його з цією базою даних та виявляє будь-які збіги. Переваги використання: - має широкий спектр функцій, які дозволяють перевіряти тексти на наявність плагіату у різних форматах файлів та надавати детальний звіт про результати перевірки; - можна придбати за доступною ціною; - сервіс простий у використанні та не вимагає спеціальних знань. Недоліки використання: - має обмежені функції, яких може бути замало для деяких користувачів; - у безкоштовному плані сервісу є реклама, яка може заважати роботі.
5	GPTZero	Це детектор контенту на основі штучного інтелекту. Він забезпечує швидкі результати, заощаджуючи час. Це ідеальний варіант, якщо потрібно одночасно сканувати багато фрагментів тексту. ZeroGPT також повністю безкоштовний у використанні (до 15 000 символів за сканування) і надає точну процентну оцінку для кожного тексту, а також виділяє розділи, створені за допомогою штучного інтелекту. Переваги використання: - безкоштовне використання; - дуже швидкий час сканування. Недоліки використання: - іноді дає помилкові спрацювання.

Джерело: сформовано авторами на основі [13-14]

Отже, ставлення до комп'ютерних програм, що визначають частку авторського тексту і джерела запозичень, – вкрай неоднозначне. Існують відомі способи обходу цього «детектора брехні», вдаючись до різноманітних хитрощів (від заміни слів синонімами, а букв – їхніми латинськими еквівалентами, до перестановки фраз). І все ж, ефективність цих програм досить висока і багато здобувачів вищої освіти відмовляються від сумнівного ризику списати або завантажити готову роботу з інтернету. Поширення подібних програм може слугувати дієвим стримувальним фактором, але не здатне викоринити плагіат повністю. До того ж не можна покладатися повною мірою на вердикт, який винесе програма – є ризик так званих «помилкових спрацьовувань». Програмі необхідно визначити коректність цитування і зазначення першоджерела. Крім цього, ефективність боротьби із запозиченнями підвищується, якщо кожен викладач має намір не допустити плагіату у своїх роботах і в роботах здобувачів вищої освіти, а також у закладі вищої освіти існують офіційні, конкретні та значущі санкції за проступки, що класифікуються як академічне шахрайство.

З розвитком технологій, зокрема інструментів штучного інтелекту (далі ШІ), відсоток виявлення плагіату змінився. Нещодавній звіт інформаційно-аналітичного агентства Copyleaks показав зниження виявленого плагіату на 51% з січня 2023 року по січень 2024 року в семи країнах. Це зниження збіглося зі зростанням використання контенту, створеного за допомогою ШІ у роботах здобувачів вищої освіти на 76% [15].

Наприклад у Сполучених Штатах рівень виявленого плагіату знизився з 35% до 17%, а кількість контенту, створеного за допомогою ШІ, зросла з 12% до 21% [15]. На рис. 1 авторами представлені статистичні дані у відсотковому співвідношенні семи країн світу по використанню ШІ та плагіату здобувачами вищої освіти.

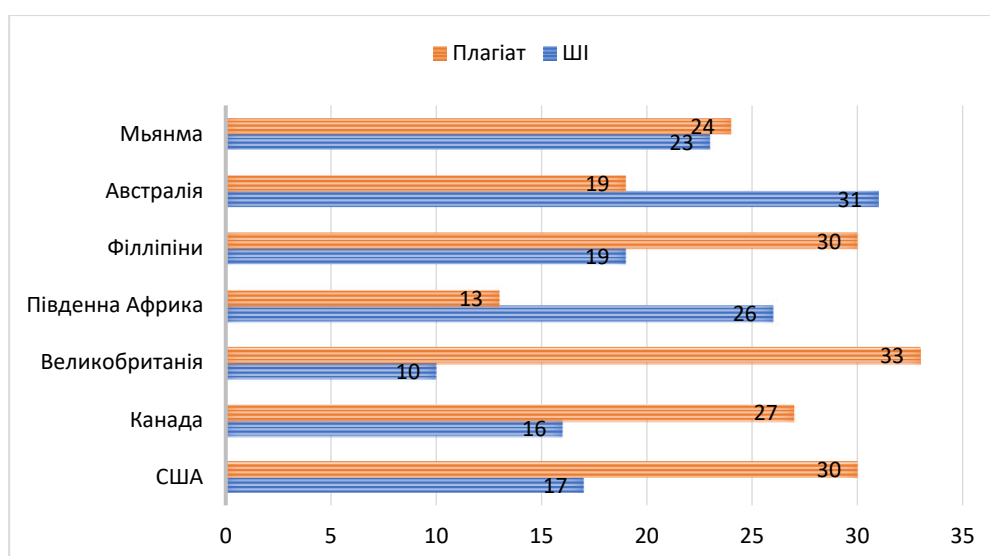

Рис. 1. Використання ШІ та плагіату здобувачами вищої освіти з січня 2023 по січень 2024 рр. у відсотковому співвідношенні.
Джерело: складено авторами за [15]

Отже, статистичні данні свідчать, що з розвитком штучного інтелекту, традиційні форми плагіату йдуть на спад. Здобувачі вищої освіти починають використовувати такі інструменти, як Chat GPT, Bard, GrammarlyGO, Claude 2Bing та ін. для того щоб уникнути плагіату у своїх роботах. З моменту виходу ChatGPT у листопаді 2022 року рівень інтересу до інструментів генеративного ШІ у закладах вищої освіти стрімко зріс. Згідно зі статистикою ChatGPT, станом на грудень 2023 року налічувалося близько 180 мільйонів користувачів, які генерували в середньому 1,7 мільярда переглядів на місяць [16].

Цікаве дослідження, було проведено інформаційно-аналітичним агентством AIPRM. Агентство зробило опитування понад 1200 здобувачів вищої освіти старших курсів, завдяки якому був отриманий відсоток використання ШІ у вищій освіті та його потенційний вплив на освітній процес (рис.2).

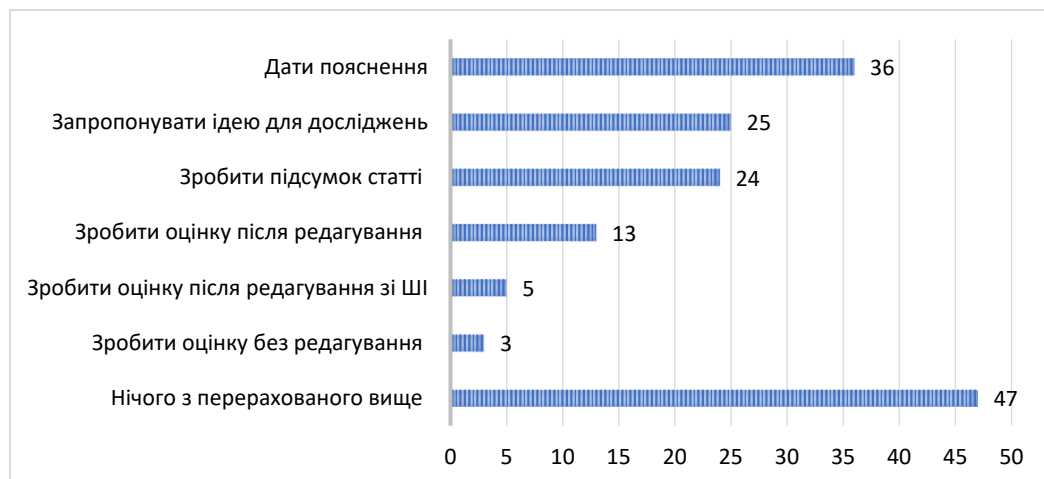

Рис. 2. Використання ШІ в освітньому процесі здобувачами вищої освіти

Джерело: складено авторами за [16]

AIPRM виявили, що більше половини (53%) використовували ШІ для написання академічних робіт, за які їм виставляли оцінки. Кожен четвертий (25%) використовував такі додатки, як Google Bard або ChatGPT, щоб запропонувати теми для досліджень, тоді як більше третини (36%) використовували ШІ для пояснення понять [16].

Проблема плагіату серед здобувачів вищої освіти уже давно перестала бути лише індивідуальним порушенням і стала серйозним викликом для всієї освітньої системи. Заклади вищої освіти мають зрозуміти, що для ефективної боротьби з плагіатом потрібен комплексний підхід, який охоплює не тільки контроль, а й запобігання. В табл. 2 авторами розроблені та запропоновані заходи, які допоможуть у запобіганні плагіату серед здобувачів вищої освіти.

Таблиця 2

Комплекс заходів, які можуть допомогти у запобіганні плагіату в закладах вищої освіти

№	Заходи	Короткий зміст
1	Впровадження обов'язкових курсів з академічної доброчесності	Запобігання плагіату має починатися ще на початку навчання. Здобувачі вищої освіти часто вдаються до плагіату через нерозуміння, як правильно цитувати джерела чи формулювати власні ідеї. У зв'язку з цим заклади вищої освіти повинні вводити обов'язкові курси з академічної доброчесності, які охоплюють такі теми: «Як уникати плагіату»; «Правильне цитування та оформлення наукових джерел»; «Етичні норми у написанні наукових робіт» тощо.
2	Розробка чітких політик і санкцій	Заклади вищої освіти повинні мати чіткі правила щодо плагіату, які детально описують: самостійне мислення, як генерувати власні ідеї на основі аналізу чужих робіт; що саме вважається плагіатом (перефразування без посилання, використання чужих ідей тощо). Але саме головне, це встановити санкції, які будуть використовуватися при виявленні плагіату.
3	Викладацька підтримка	Роль викладачів у запобіганні плагіату є ключовою. Вони можуть: пояснювати, як уникати плагіату під час написання робіт; допомагати здобувачам вищої освіти формулювати власні думки та ідеї.
4	Виховання культури доброчесності	Виховання культури доброчесності є одним з найважливіших завдань. Сюди можна віднести: заохочення самостійних ідей, навіть якщо вони неідеальні; публічного визнання найкращих робіт здобувачів вищої освіти; організації конкурсів, де здобувачі вищої освіти можуть презентувати свої дослідження.
5	Врахування впливу штучного інтелекту	Дозволити здобувачам вищої освіти використовувати ШІ для допоміжних завдань (генерація ідей, переклад текстів), але з обов'язковим редагуванням та перевіркою

Джерело: власна розробка авторів

Отже, ефективна боротьба з плагіатом потребує комплексного підходу, що поєднує технологічні засоби, освіту та культуру доброчесності. Заклади вищої освіти повинні не лише контролювати роботи здобувачів освіти, а й активно сприяти розвитку у них навичок самостійного мислення, відповідальності та поваги до інтелектуальної власності.

Висновки. Таким чином, можна дійти висновку, що сьогодні в закладах вищої освіти приділяють значну увагу проблемі академічної доброчесності, що позитивно впливає на розвиток освіти і науки. Завдяки цьому здобувачі вищої освіти усвідомлюють неприпустимість плагіату вже на етапі підготовки курсових і дипломних робіт адже багато несумлінних авторів набувають першого досвіду плагіату саме під час навчання. Щоб уникнути неприємних

ситуацій, слід відмовитися від копіювання фрагментів чужих робіт на користь перефразування навіть на етапі підготовки чернетки, оформляти цитати з використанням лапок, коректно наводити посилання і не припускати помилок у їхніх вихідних даних. Слід зобов'язати заклади вищої освіти розробити чітку політику боротьби з плагіатом. Така політика, серед іншого, має включати чітке визначення критеріїв самого плагіату і покарань за нього. Також необхідно визначити механізми захисту принципів викладачів від адміністративного тиску на користь недобросовісних здобувачів вищої освіти та апеляцій у спірних ситуаціях. Наявність та ефективність такої політики мають розглядатися як критерії, що впливають на атестацію закладів вищої освіти і на їхнє місце в офіційному рейтингу. Можна також матеріально заохочувати викладачів, які знаходять плагіат у роботах здобувачів вищої освіти. Важливо розглянути стягнення штрафів з «плагіаторів», можливість «матеріального покарання» дасть змогу зменшити випадки використання плагіату.

До перспектив подальших досліджень слід віднести розробку універсальних методичних рекомендацій щодо використання сучасних програмних засобів перевірки текстів для реалізації доброчесних стратегій викладання та навчання. Такий інформаційний матеріал має бути легко доступним, а процес ознайомлення з ним та контроль за виконанням – важливою складовою сучасної академічної освіти в Україні.

Література:

1. Білик В.В., Шпильова В.О., Козинець А.О. Академічна чесність та її важливість у вищій освіті: вплив інноваційних технологій. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2024. № 9 (3). С. 10-15. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-3-1>
2. Савицький М.В., Євсєєва Г.П., Лисенко Г.І. Роль викладача будівельного закладу вищої освіти у формуванні академічної доброчесності студентів. *Український журнал будівництва та архітектури*. 2021. № 3 (003). С.137-142. DOI: <https://doi.org/10.30838/J.BPSACEA.2312.010721.137.776>
3. Гасюк І.Л., Дарманська І.М. Якість освіти й академічна доброчесність: сутність понять і їх практична реалізація в освітньому просторі України. *Науковий вісник Південно-українського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. 2022. №1 (138). С.74-86. DOI: <http://dx.doi.org/10.24195/2617-6688-2022-1-10>
4. Derkach O. Autonomy of higher education institutions in the context of academic integrity development. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. 2024. № 1 (19). С. 15-19. DOI: <http://dx.doi.org/10.17721/2415-3699.2024.19.03>
5. Surnina-Dalekorey O. A. Academic integrity: peculiarities of popularization in ukrainian universities. «*Spiritual-intellectual upbringing and teaching of youth in the 21st century*» *Annual international peer-reviewed collection of scientific papers*. 2025. № 7. DOI: <http://dx.doi.org/10.58962/2708-4809.SIUTY.2025.24>
6. Guruge D., Kadel R., Shailendra S., Sharma A. Building Academic Integrity: Evaluating the Effectiveness of a New Framework to Address and Prevent Contract Cheating. *Societies*. 2025. № 15 (1). DOI: <https://doi.org/10.3390/soc15010011>
7. Singh J., Mishra N., Mishra K. Promoting Academic Integrity: Strategies and Challenges in Higher Education. *Higher Education and Quality Assurance Practices*. 2024. P. 191-224. DOI: <http://dx.doi.org/10.4018/979-8-3693-6765-0.ch007>

8. Sozon M., Sia B., Pok W., Alkharabsheh O. Academic integrity violations in higher education: a systematic literature review from 2013–2023. *Journal of Applied Research in Higher Education*. 2024. DOI: <http://dx.doi.org/10.1108/JARHE-12-2023-0559>
9. Okello A., Wakasa M. An Evaluation of Academic Integrity and Sustainable Quality Education in Higher Learning Institutions in Kenya: Students' Perspectives. *Kabarak Journal of Research & Innovation*. 2024. № 13 (4). P. 81-94. DOI: <https://doi.org/10.58216/kjri.v13i4.249>
10. Shannon M. Grounding Academic Integrity Education in Positive and Proactive Pedagogy. *Academic Integrity and the Role of the Academic Library*. 2024. P. 89-100. DOI: http://dx.doi.org/10.1007/978-3-031-65731-3_5
11. Про освіту. Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/ed20170905>
12. Bilyk V., Shpileva V., Kozynets A. Academic honesty and its importance in higher education: impact of innovative technologies. *Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. 2024. № 3. P. 10-15. DOI: <http://dx.doi.org/10.36887/2415-8453-2024-3-1>
13. Pandikumar S., Menaka C., Kiran T., John T. Evolution and Analysis of Modern Plagiarism Detection Methods: A Systematic Review. *Journal of Business Management and Information Systems*. 2024. P. 131–140. DOI: <http://dx.doi.org/10.48001/978-81-980647-5-2-10>
14. Kuzminska O., Mazorchuk M., Vasilyuk O. Students' perception of plagiarism: case study of academic integrity formation. *Information Technologies and Learning Tools*. 2023. № 96 (94). P. 121-136. DOI: <http://dx.doi.org/10.33407/itlt.v96i4.5299>
15. Striepe M., Thomson S., Sefcik L. Understanding Academic Integrity Education: Case Studies from Two Australian Universities. *Journal of Academic Ethics*. 2023. № 21. P. 1–17. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10805-021-09429-x>
16. Інформаційно-аналітичне агентство Copyleaks. Report Finds GenAI Use Up, Plagiarism Down in 7 Countries. URL: <https://www.govtech.com/education/k-12/report-finds-genai-use-up-plagiarism-down-in-7-countries>
17. Інформаційно-аналітичне агентство AIPRM. Statistics on the use of AI in higher education. URL: <https://www.aiprm.com/ai-in-education-statistics/>

References:

1. Bilyk V.V., Shpylova V.O., Kozynets A.O. (2024). Akademichna chesnist ta yii vazhlyvist u vyshchii osviti: vplyv innovatsiynykh tekhnolohii [Academic honesty and its importance in higher education: the impact of innovative technologies]. *Ukrainskyi zhurnal prykladnoi ekonomiky ta tekhniki - Ukrainian Journal of Applied Economics and Technology*. № 9 (3). P. 10-15. Retrieved from: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2024-3-1> [in Ukrainian].
2. Savitskyi M.V., Yevsieieva H.P., Lysenko H.I. (2021). Rol vykladacha budivelnogo zakladu vyshchoi osvity u formuvanni akademichnoi dobrochesnosti studentiv [The role of a teacher of a construction institution of higher education in the formation of students' academic integrity]. *Ukrainskyi zhurnal budivnytstva ta arkhitektury - Ukrainian Journal of Construction and Architecture*. № 3 (003). P.137-142. Retrieved from: <https://doi.org/10.30838/J.BPSACEA.2312.010721.137.776> [in Ukrainian].
3. Hasiuk I.L., Darmanska I.M. (2022). Yakist osvity y akademichna dobrochesnist: sutnist poniat i yikh praktychna realizatsiia v osvitnomu prostori Ukrainy [Quality of education and academic integrity: the essence of concepts and their practical implementation in the educational space of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Pivdenoukrajinskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni K. D. Ushynskoho - Scientific Bulletin of the South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky*. №1 (138). P. 74-86. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.24195/2617-6688-2022-1-10> [in Ukrainian].

4. Derkach O. (2024). Autonomy of higher education institutions in the context of academic integrity development. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka - Bulletin of the Taras Shevchenko National University of Kyiv*. № 1 (19). P. 15-19. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.17721/2415-3699.2024.19.03> [in English]
5. Surnina-Dalekorey O. A. (2025). Academic integrity: peculiarities of popularization in ukrainian universities. «*Spiritual-intellectual upbringing and teaching of youth in the 21st century*» *Annual international peer-reviewed collection of scientific papers*. № 7. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.58962/2708-4809.SIUTY.2025.24> [in English]
6. Guruge D., Kadel R., Shailendra S., Sharma A. (2025). Building Academic Integrity: Evaluating the Effectiveness of a New Framework to Address and Prevent Contract Cheating. *Societies*. № 15 (1). Retrieved from: <https://doi.org/10.3390/soc15010011>
7. Singh J., Mishra N., Mishra K. (2024). Promoting Academic Integrity: Strategies and Challenges in Higher Education. *Higher Education and Quality Assurance Practices*. P. 191-224. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.4018/979-8-3693-6765-0.ch007> [in English]
8. Sozon M., Sia B., Pok W., Alkharabsheh O. (2024). Academic integrity violations in higher education: a systematic literature review from 2013–2023. *Journal of Applied Research in Higher Education*. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.1108/JARHE-12-2023-0559> [in English]
9. Okello A., Wakasa M. (2024). An Evaluation of Academic Integrity and Sustainable Quality Education in Higher Learning Institutions in Kenya: Students' Perspectives. *Kabarak Journal of Research & Innovation*. 13 (4). P. 81-94. Retrieved from: <https://doi.org/10.58216/kjri.v13i4.249> [in English]
10. Shannon M. (2024). Grounding Academic Integrity Education in Positive and Proactive Pedagogy. *Academic Integrity and the Role of the Academic Library*. P. 89-100. Retrieved from: http://dx.doi.org/10.1007/978-3-031-65731-3_5 [in English]
11. Pro osvitu. Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 № 2145-VIII [On Education. Law of Ukraine dated September 05, 2017 №. 2145-VIII]. (2017). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/ed20170905> [in Ukrainian].
12. Pandikumar S., Menaka C., Kiran T., John T. (2024). Evolution and Analysis of Modern Plagiarism Detection Methods: A Systematic Review. *Journal of Business Management and Information Systems*. P. 131–140. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.48001/978-81-980647-5-2-10> [in English]
13. Kuzminska O., Mazorchuk M., Vasilyuk O. (2023) Students' perception of plagiarism: case study of academic integrity formation. *Information Technologies and Learning Tools*. № 96 (94). P. 121-136. Retrieved from: <http://dx.doi.org/10.33407/itlt.v96i4.5299> [in English]
14. Striepe M., Thomson S., Sefcik L. (2023). Understanding Academic Integrity Education: Case Studies from Two Australian Universities. *Journal of Academic Ethics*. № 21. P. 1–17. Retrieved from: [doi:https://doi.org/10.1007/s10805-021-09429-x](https://doi.org/10.1007/s10805-021-09429-x) [in English]
15. Copyleaks. Report Finds GenAI Use Up, Plagiarism Down in 7 Countries. Retrieved from: <https://www.govtech.com/education/k-12/report-finds-genai-use-up-plagiarism-down-in-7-countries> [in English]
16. AIPRM. Statistics on the use of AI in higher education. Retrieved from: <https://www.aiprm.com/ai-in-education-statistics/> [in English]

Журнал

***«Наукові інновації та
передові технології»***

*(Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка»,
Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»)*

Випуск № 2(42) 2025

Підписано до друку 07.02.2025 р.
Формат 60х90/8. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman.
Ум. друк. арк. 8,2. Наклад 100 прим.

Видавець:

Громадська наукова організація «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління»
Свідоцтво серія ДК №4957 від 18.08.2015 р., Андріївський узвіз, буд.11, оф 68, м. Київ, 04070.